

Формування правової держави в Україні: проблеми і перспективи. Збірник тез доповідей на Всеукраїнській науково-практичній конференції 20 квітня 2012 р. – Тернопіль, 2012. – С. 125-128.

Тарас Цимбалістий

доцент кафедри публічного права ТНЕУ

ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДІВ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИЙНЯТТЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В ОРГАНАХ ЮСТИЦІЇ

Державне управління – це перманентний процес прийняття управлінських рішень на всіх рівнях. Від якості цих рішень залежить ефективність державного управління, поступальний розвиток держави чи регіону, раціональне використання всіх видів ресурсів.

Особливістю прийняття управлінських рішень в органах юстиції є те, що вони стосуються широких верств населення, приймаються в умовах невизначеності, дефіциту часу та ресурсів, суперечливості цілей, нечіткості критеріїв і значної кількості обмежень. При прийнятті необґрунтованих рішень зростають ризики їх необ'єктивності. За кожним із цих рішень може стояти доля людини. Тому необґрунтоване чи необ'єктивне в органах юстиції управлінське рішення є неприпустиме через високу ціну помилок.

Метою цієї статті є дослідження процесу аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень в органах юстиції, виявлення існуючих в цій сфері проблем та розробка пропозицій їх вирішення.

Управлінські рішення є важливим підсумком діяльності органів юстиції, що обумовлює необхідність вивчення та оцінки процесу прийняття і реалізації управлінських рішень, а також постійного удосконалення цього процесу.

Запровадження нових технологій в діяльність державних організацій та управління ними, залучення до вироблення і реалізації управлінських механізмів працівників, що перебувають на нижчих щаблях організаційної

структури, пошук оптимальної моделі поєднання централізації і децентралізації в управлінні державними організаціями та динамічність змін в середовищі їх функціонування обумовлюють необхідність постійного перегляду підходів до вироблення ефективних механізмів прийняття і реалізації управлінських рішень в органах юстиції. [1,45]

Результативність, ефективність і якість управлінських рішень досягаються тільки за умови дотримання певної послідовності їх підготовки, прийняття та реалізації. Для цього слід встановити порядок здійснення окремих операцій, пов'язаних зі збиранням, рухом, зберіганням, обробкою, аналізом інформації, забезпеченням нею структурних підрозділів і окремих виконавців, а також визначають інші дії, зумовлені потребою розв'язання певних завдань.

Складність завдань, на вирішення яких зорієнтована діяльність регіональних органів юстиції, вимагає застосування системного підходу до підготовки і реалізації управлінських рішень, який передбачає:

- розгляд керованого об'єкта як системи;
- віднесення проблеми, що розглядається, до компетенції окремого рівня управління, який виступає складовою загальної системи управління;
- локалізацію ситуації в межах системи, що розглядається;
- типізацію процесу прийняття рішень (з окресленням у ньому загального для вирішення завдань у рамках досліджуваної системи).

Для оцінювання ситуації і підготовки рішення орган юстиції має бути забезпечений повною і своєчасною інформацією. Зміст процесу управління полягає у перетворенні інформації зворотного зв'язку на інформацію управлінських рішень. Зворотний зв'язок дає змогу коригувати помилки і відхилення, регулювати управлінські процеси. Для прийняття рішення потрібна наукова (ноу-хау), нормативна, інструктивна, правова, статистична, планова та інша інформація, яка має відповідати вимогам актуальності, достовірності, достатності, доступності та автентичності. [2, 68]

Джерелами інформації для прийняття управлінських рішень можуть бути норми законодавчих та інших актів; звернення громадян до державних установ і організацій щодо реалізації своїх законних інтересів і суб'єктивних прав; обов'язкові вказівки вищих за організаційно-правовим статусом органів державної влади; факти, відносини, виявлені у процесі контролю, які відображають стан керованих об'єктів; проблемні, конфліктні, екстремальні та інші складні ситуації, що потребують оперативного і активного втручання державних організацій; опитування експертів тощо. Крім того, створюються комісії або творчі групи для вивчення питання, проводяться анкетні опитування, інтерв'ювання тощо. [3, 52]

Системний підхід до підготовки і реалізації управлінських рішень вимагає не тільки структуризації цього етапу процесу управління, типізації відповідних робіт і операцій, умов їх здійснення, а й комплексного його забезпечення стосовно змісту. Основними складовими такого комплексу є: правове, інформаційне і документальне, організаційне, технічне, психологічне, консультативно-дорадче забезпечення.

Процедура прийняття управлінського рішення має завершитися діями з його реалізації, до яких належать: доведення управлінських рішень до виконавців, визначення календарних термінів (кінцевих і проміжних) виконання, призначення відповідальних виконавців, конкретизація завдань і відповідальності, забезпечення ресурсами, координація дій виконавців, коригування раніше прийнятого рішення, мотивація діяльності, облік і контроль виконання.

У досягненні ефективності рішень особливу роль відіграють методи доведення прийнятих рішень до виконавців. Вважається, що вміння передати завдання виконавцям є основним джерелом ефективності прийнятого рішення.

У зв'язку з цим слід уникати чотирьох основних причин невиконання рішень:

- 1) рішення було не досить чітко сформульоване;

2) рішення було зрозуміле і чітко сформульоване, але виконавець його погано усвідомив;

3) рішення було чітко сформульоване і виконавець його добре зрозумів, але у нього не було необхідних умов і засобів для його виконання;

4) рішення було грамотно сформульоване, виконавець його усвідомив і мав усі необхідні засоби для його виконання, але у нього не було внутрішньої погодженості з варіантом запропонованого рішення. Виконавець у цьому випадку може мати свій, більш ефективний, на його думку, варіант вирішення даної проблеми.

Головний зміст усієї роботи з доведення завдань до виконавців полягає в тому, щоб побудувати у їх свідомості певний образ (технологію) майбутньої роботи з його виконання. Важливою вимогою на цій стадії є оперативність передачі інформації у точній відповідності до адресності та змісту.

Передумовами успішної організації виконання є узгодженість розподілу завдань відповідно до реального потенціалу виконавців і дотримання балансу між зрозумілими обов'язками і наданими правами (ресурсами).

Організація виконання управлінських рішень передбачає активне використання механізму стимулювання і відповідальності, який реалізується в рамках можливостей переконувати, спонукати і примушувати.

Контроль виконання рішення є завершальною стадією управлінського циклу. Він набуває форми зворотного зв'язку, за допомогою якого можна отримати інформацію про виконання рішення, досягнення поставлених цілей. Головне призначення контролю полягає у своєчасному виявленні можливих відхилень від заданої програми реалізації рішення та вчасному вжитті заходів з їх ліквідації. У процесі контролю початкові цілі можуть модифікуватися, уточнюватися і змінюватися з урахуванням отриманої додаткової інформації про виконання прийнятих рішень, тобто основне завдання контролю полягає

в тому, щоб вчасно виявити і спрогнозувати очікувані відхилення від заданої програми реалізації управлінських рішень. [4, 34]

Дотримання вимог щодо технології прийняття і реалізації управлінського рішення є важливим фактором його результативності та ефективності.

Використані джерела:

1. Карданская Н.Л. Основы принятия управленческих решений: Учеб. Пособие М.: Русская Деловая Литература, 1998. – 288с.
2. Менеджмент організацій: Підручник / За заг. Ред. Л.І.Федулової К.: Либідь, 2004. –339 с.
3. Малиновський В.Я. Державна служба: теорія і практика. Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2003. – 218 с.
4. Управление организацией: Учебник / Под ред А.Т. Поршнева, З.П. Румянцевой, Н.А. Саламатина. - М.: ИНФА-М, 2001. – 669 с.